WARIES MISDAADREEKS · Nº 202

Zeewaarts op Goeree-Overflakkee

De zaak van de verdwenen vuurtorenschilder

EEN MISDAADPUZZEL IN BRIEVEN EN KAARTEN

Uitgeverij Waries

Inhoud

Zo werkt dit boek 4

Aan wie dit leest 5

De kaartenbak 7

I · Zomer 8

II · Na zaterdag 36

III · Najaar 56

Aan de lezer: de vragen 71

Werkbladen 72

Antwoordformulier 77

Hints 79

Verzegeld 82

De oplossing 83

Nawoord 89

Zo werkt dit boek

Dit is een puzzelboek, geen roman. U krijgt een dossier: alle brieven en kaarten rond de verdwijning van de schilder Lode Brakel, zoals zijn penvriendin ze heeft verzameld. Er is geen verteller die u vertelt wat er gebeurd is. Dat moet u zelf vinden.

Lees de stukken in volgorde. Ze staan op datum, van begin juli tot half oktober 2026. Kijk niet alleen naar wat er staat, maar ook naar hoe het eruitziet: tekeningen, postzegels, stempels, bonnen, kaartjes. Alles in het dossier kan ertoe doen; niets is erin gezet om u te helpen.

Mensen liegen. Niet iedereen die iets verzwijgt, heeft iets misdaan. Elke leugen heeft een reden, en meestal een gewone.

Gebruik de werkbladen. Achterin staan drie werkbladen en een antwoordformulier met zes vragen (p. 71). U kunt ze vooraf lezen, zodat u weet waar u op moet letten.

Loopt u vast? Bij elke vraag horen drie hints, van een duwtje tot bijna het antwoord. Ze staan op hun kop, zodat u ze niet per ongeluk leest.

De oplossing is verzegeld. Open die pas als u al uw antwoorden hebt opgeschreven. Elke stap in de oplossing verwijst naar de bladzijde waar het bewijs staat.

Speelduur: twee tot vier uur. U kunt het alleen doen of samen; met z’n tweeën is het leuk om ieder een eigen verdachte te verdedigen.

AAN WIE DIT LEEST · JET LAMMERS

Kampen, maandag 12 oktober 2026

Aan wie dit leest,

Ik ben Henriëtte Lammers, maar al drieëntwintig jaar heet ik voor één mens Jet. Die mens is Lode Brakel, schilder, vierenzestig, uit Leiden. Wij leerden elkaar kennen in de zomer van 2003 op een tekencursus in de duinen. Ik tekende slecht, hij keek goed. Sindsdien schrijven wij elkaar: geen mail, bijna nooit de telefoon, maar brieven en kaarten.

Elke zomer gaat Lode naar Goedereede, op Goeree-Overflakkee, om de Oude Toren te schilderen. Dit was zijn tweeëntwintigste zomer. Op zaterdagavond 15 augustus fietste hij nog naar het strand van Ouddorp, naar paal 9, zoals hij elke zaterdag deed. Daarna heeft niemand die met mij wil praten hem nog gezien.

De politie gaat uit van een vrijwillig vertrek. Ze heeft daar een reden voor: twee ansichtkaarten die ik na die zaterdag ontving, met zijn toren erop, in zijn hand, waarin staat dat hij met een kotter de zee op gaat en dat ik hem niet moet zoeken.

Ik geloof er niets van, al kan ik niet goed zeggen waarom. Ik ben een gepensioneerde lerares Nederlands, geen rechercheur, en ik heb zo lang naar die kaarten gekeken dat ik ze niet meer zie.

Daarom krijgt u alles. Lodes brieven en kaarten van deze zomer, in de volgorde waarin ze kwamen. De doorslagen van mijn eigen brieven; ik typ nog op de machine van mijn vader, met carbonpapier ertussen, en dat blijkt nu ergens goed voor. Wat de politie mij schreef. En de antwoorden van de mensen die Lode deze zomer om zich heen had, toen ik hun eind augustus om hulp vroeg. Sommigen schreven twee keer, en de tweede keer was niet altijd hetzelfde als de eerste.

DE KAARTENBAK VAN JET

De kaartenbak

Ik houd van systeem. Voor iedereen die in deze stukken voorkomt, heb ik een systeemkaartje gemaakt. Er staat alleen op wat ik zeker weet.

Lode Brakel

64, kunstschilder, woont in Leiden.
Sinds 2005 elke zomer in Goedereede, in het pension van Nel Grinwis.
Weduwnaar. Eén zoon: Sander.

Sander Brakel

35, zoon van Lode, woont in Rotterdam.
Had een fietsenzaak.

Nel Grinwis

74, weduwe, houdt een klein pension vlak bij de haven van Goedereede.
Kent Lode al tweeëntwintig zomers.

Thijmen Roos

29, kunstschilder, sinds vorig jaar leerling van Lode.
Woont deze zomer op een boot in de jachthaven van Stellendam.

Krijn Moerkerk

48, schipper van de kotter Hendrika, Stellendam.
Getrouwd met Adri Moerkerk (46).

Arjen Tanis

57, kunsthandelaar in Ouddorp.
Verkoopt al jaren werk van Lode.

Gert Kievit

71, strandjutter, Ouddorp.
Zijn nicht Marijke Kievit schreef namens hem.

J. Sinke

Rechercheur, behandelt de vermissing.

Bep van Dijk

Mijn zus, in Zwolle. Aan haar schreef ik in september.

I

Zomer

4 JULI – 15 AUGUSTUS 2026

'De toren is mijn anker, de horizon is mijn dag.'

LODE BRAKEL, IN EEN BRIEF VAN 4 JULI

BRIEF VAN LODE AAN JET · ZATERDAG 4 JULI

Goedereede, zaterdag 4 juli 2026

Lieve Jet,

Ik ben er. Trein tot Rotterdam, bus tot Hellevoetsluis, bus tot de Markt, en daar stond Nel al met de fiets van haar man, die zij na elf jaar nog steeds ‘de fiets van Kees’ noemt. Ze komt nog altijd tot mijn schouder en ze loopt nog altijd twee keer zo hard als ik. De kamer is gewit. Mijn krukje stond al achter de deur. Op het tafeltje lag een briefje: ‘Welkom thuis. Koffie om 10 uur. N.’

Dit is mijn tweeëntwintigste zomer hier. Ik heb het geteld in de trein en ik schrok ervan. Tweeëntwintig keer dezelfde toren. Mensen vragen of ik me niet verveel. Ik zeg dan dat de toren zich ook niet verveelt, en die staat er sinds 1512.

Wist je dat hij vuurtoren is geweest? Van 1552 tot 1912 brandde er bovenin een licht voor de schepen, eerst een open kolenvuur, later een echte lamp. Toen nam de vuurtoren van Ouddorp het over, die rode verderop aan de kust. Sindsdien staat mijn toren daar zonder licht, als een oude loods die met pensioen is maar elke ochtend toch even naar het water komt kijken. Ik ben dus, als je het zo wilt zien, een vuurtorenschilder. Nel vindt dat een prachtig woord. Zij is meer onder de indruk van het feit dat er ooit een pastoor in deze kerk stond die later paus werd. ‘De enige Nederlandse paus,’ zegt ze, ‘en hij begon híer.’ Dat zegt ze elk jaar, en elk jaar met dezelfde trots.

En nu mijn ritueel, want je zult je anders afvragen waarom alle kaarten op elkaar lijken. Vanmiddag en vanavond heb ik aan Nels keukentafel vierentwintig kaarten voorgetekend. Alleen de toren, steeds dezelfde, steeds van dezelfde kant. Links onderin heb ik ze met potlood genummerd, van 1 tot en met 24, zodat ik weet hoeveel zomer ik nog over heb. De horizon

teken ik er pas bij op de dag dat ik de kaart schrijf, en dan teken ik wat ik op dat moment voor me zie: zee, daken, een dijk, wat er maar is. De toren is mijn anker, de horizon is mijn dag. Je krijgt dus geen plaatje, maar een stukje van die ene dag.

Bovenaan zet ik, zoals altijd, waar ik zit en hoe laat het is. Postzegels plak ik er pas thuis op, aan Nels keukentafel. Ik heb een vel van vijftig gekocht met lepelaars erop, omdat ze net zo ernstig kijken als ik. Daarna loop ik de kaart dezelfde dag nog naar de brievenbus op de Markt.

De kaarten gaan overal mee naartoe, in de linnen tas van de cursus van 2003, samen met mijn schetsboek en het adresboekje. Jij staat in dat boekje nog altijd als ‘Henriëtte Lammers’, zoals op de deelnemerslijst van toen. Ik heb het nooit verbeterd. Jet ben je pas sinds de tweede dag, toen je zei dat Henriëtte de naam was die je moeder gebruikte als je iets had gebroken.

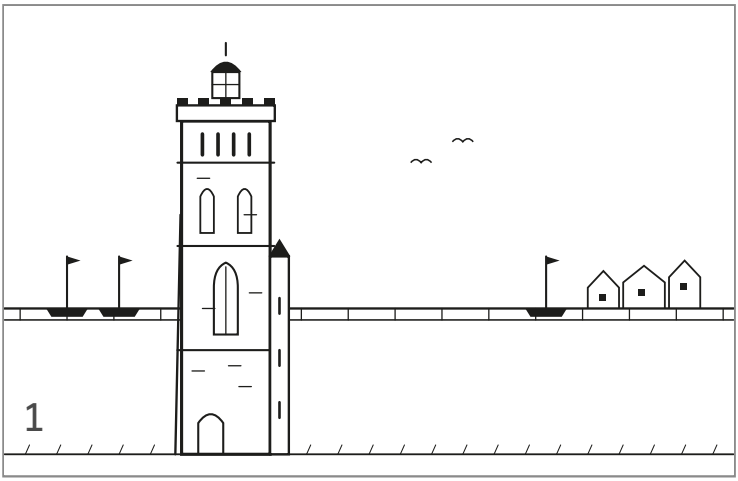
Over Sander weet ik weinig nieuws, en dat is meestal geen goed nieuws. Hij had beloofd te bellen voor ik vertrok. Hij heeft niet gebeld.

Nel gaat zondag twee keer naar de kerk en ik ga zondag nul keer, en toch eten wij na de ochtenddienst samen soep alsof dat zo hoort. In tweeëntwintig jaar heeft ze me nooit één keer gevraagd mee te gaan. Ze bidt voor het eten en wacht dan tot ik mijn lepel pak. Ik heb mensen gekend die met minder geloof veel meer preekten.

Morgen begin ik. Kaart één is voor jou, zoals altijd.

Je
Lode

ANSICHTKAART · STEMPEL 07.07.2026

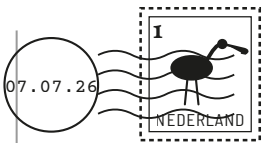

Haven Goedereede · 10.40 u.

Jet,

Daar zijn we weer. De toren staat er nog, ik ook. Vanochtend aan de haven: drie masten, twee meeuwen die me uitlachten, een kade die naar teer ruikt. Dit is kaart één van vierentwintig. Ik ga ze allemaal gebruiken, ook als ik niets te zeggen heb. Dan teken ik gewoon wat beter.

Lode

Mevr. H. Lammers

Lijsterbeslaan 40

Kampen

DOORSLAG VAN JET AAN LODE · DONDERDAG 9 JULI

DOORSLAG

Kampen, donderdag 9 juli 2026

Beste Lode,

Je brief kwam dinsdag, kaart één woensdag, alsof ze elkaar onderweg hadden ingehaald. De kaart staat op de schoorsteenmantel. Ik heb ook dit jaar weer een sigarenkistje van mijn vader leeggemaakt; daar gaan je kaarten in, op volgorde van je potloodnummers. Op het eind van de zomer is de kist vol en weet ik weer wat jij gezien hebt.

Een vuurtorenschilder. Ik heb het woord aan mijn leesclub voorgelegd. Mevrouw Smit vond het iets voor een kinderboek. Ik vond dat zij gelijk had en dat dat geen bezwaar was.

Laat dat adresboekje maar zo. Zo weet ik dat er nog iets van vroeger klopt. Maar als je ooit tegen mij ‘Henriëtte’ zegt, weet ik dat ik iets heb gebroken.

Hier is het warm en de IJssel staat laag. Bep komt volgende week, met haar knie en haar meningen. Mijn tomaten doen het slecht en mijn rozen te goed; het is altijd wat.

In april schreef je over een jongen aan wie je les gaf. Is hij er deze zomer weer? En zeg eens eerlijk: hoe gaat het met Sander? Je schrijft ‘geen goed nieuws’ zoals andere mensen ‘geen nieuws’ schrijven, en daar trap ik niet in.

Schrijf me wat je ziet. Dat is het enige wat ik van je wil.

Hartelijke groet,
Jet